

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/Б/ОК17- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
педагогічних технологій та освіти
впродовж життя

31 серпня 2023 р., протокол № 11

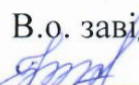
Голова Вченої ради
Оксана ЧЕРНИШ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 053 «Психологія»
освітньо-професійна програма «Екстремальна психологія»
факультет педагогічних технологій та освіти впродовж життя
кафедра психології та соціального забезпечення

Схвалено на засіданні кафедри
психології та соціального забезпечення
28 серпня 2023 р., протокол № 7

В.о. завідувача кафедри
 Марина ОКСЮТОВИЧ

Гарант освітньо-професійної програми
 Марина ОКСЮТОВИЧ

Розробник: доктор економічних наук, професор кафедри психології та соціального
забезпечення МЕЛЬНИЧУК Дмитро

Житомир – 2023

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/Б/ОК17- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	-
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		2-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 2,6	Освітній ступінь: «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	-
		Практичні, семінарські	
		16 год.	-
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		42 год.	-
Індивідуальні завдання			
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 53% аудиторних занять, 47% самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/Б/ОК17- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає в отриманні студентами системних знань з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей соціальної політики, а також набуття навичок їх практичного використання; забезпеченні науково- інформаційної основи для формування широко освічених і соціально активних фахівців, які усвідомлюють своє місце у сучасному суспільстві та здатних прогнозувати можливості щодо вирішення проблем соціальної політики в Україні.

Завдання навчальної дисципліни:

- сприяння формуванню соціально-орієнтованого професійного світогляду майбутнього фахівця;
- забезпечення фундаментальної та практично-предметної підготовки шляхом опанування надбань світової наукової думки;
- формування у студентів знань з теорії соціально-економічних процесів;
- набуття студентами навичок та вмінь самостійно аналізувати соціальні проблеми, а також розробляти пропозиції щодо їх вирішення;
- критичне осмислення вітчизняного і закордонного досвіду у сфері соціальних процесів;
- вивчення міжнародного досвіду в галузі організації соціального захисту населення;
- ознайомлення із сучасними тенденціями і пріоритетами соціальної політики України, які формуються й реалізуються в процесі регулювання соціальних, трудових відносин і вирішення соціальних проблем на макро-, мезо- та мікрорівнях;
- формування у студентів розуміння зростаючої відповідальності держави і підприємств за розробку і реалізацію соціальних програм;
- ознайомлення з методиками, нормативними документами, що визначають і регламентують заходи соціальної політики на різних рівнях господарської системи суспільства.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/Б/ОК17- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 4

громадянина в Україні.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

програмних результатів навчання:

РН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

РН13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

РН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-правові аспекти соціальної політики держави

Тема 1. Соціальна політика як функція державного управління

1. Поняття соціальної політики, її об'єкт і суб'єкт.
2. Завдання та принципи соціальної політики.
3. Основні напрями соціальної політики України.
4. Сучасні виклики соціальної політики в країні

Тема 2. Історичні аспекти розвитку уявлень щодо соціальної політики, її механізму та завдань

1. Етапи становлення та розвитку соціальної політики.
2. Історія соціальної політики в країнах Західної Європи.
3. Соціально-орієнтована держава: від минулого до сучасного.

Тема 3. Суспільство, соціальна політика та соціальна держава

1. Соціальна структура суспільства: класовий та стратифікаційний підходи.
2. Соціальна політика і соціальна справедливість.
3. Ознаки та функції соціальної держави.

Тема 4. Організаційно-правові аспекти соціальної політики в Україні

1. Роль права у регулюванні процесів у соціальній сфері.
2. Нормативно-правові акти у сфері соціальної політики: класифікація та систематизація.
3. Сучасний стан нормативно-правового забезпечення соціальної політики в Україні

Тема 5. Планування і фінансування розвитку соціальної сфери

1. Соціальна сфера та її структура.
2. Особливості державного управління розвитком соціальної сфери.
3. Соціальні нормативи і соціальне планування. Види соціальних планів і програм.
4. Бюджетне і позабюджетне фінансування розвитку соціальної сфери.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/Б/ОК17- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 5

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти реалізації соціальної політики в Україні та світі

Тема 6. Соціальний захист людини як система

1. Зміст категорій «соціальне забезпечення» та «соціальний захист».
2. Принципи, пріоритети та складові соціального захисту за соціально-орієнтованої ринкової економіки.
3. Соціальна безпека як пріоритет соціальної політики України

Тема 7. Соціальний захист економічно активного населення

1. Поняття економічно активного населення та об'єктивна необхідність його соціального захисту.
2. Мінімальні гарантії в оплаті праці та державні гарантії щодо зайнятості, підготовки та перепідготовки кадрів.
3. Соціальний захист безробітних: принципи, джерела, умови, терміни виплати допомоги по безробіттю, сприяння працевлаштуванню.
4. Сучасний стан системи соціального захисту економічно активного населення: проблеми та шляхи їх вирішення.

Тема 8. Форми захисту соціально вразливих категорій населення

1. Захист соціально вразливих категорій населення як пріоритетний напрямок соціальної політики.
2. Правові та соціальні гарантії захисту дітей в Україні.
3. Державна молодіжна політика в Україні.
4. Актуальні проблеми посилення соціального захисту соціально-вразливих категорій населення.

Тема 9. Правові засади та основні складові соціального захисту інвалідів

1. Поняття інвалідності, її причини та види.
2. Пенсійне забезпечення та гарантії працевлаштування інвалідів..
3. Реабілітаційні програми і заходи щодо активізації життєдіяльності інвалідів
4. Актуальні проблеми посилення соціального захисту та соціально-трудової реабілітації інвалідів, шляхи їх вирішення.

Тема 10. Правовий статус та соціальний захист ветеранів

1. Статус учасника бойових дій та посвідчення ветерана, порядок їх отримання.
2. Основні пільги, цільова допомога та інші гарантії соціального захисту ветеранів та учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни.
3. Соціальний захист членів сім'ї загиблого військовослужбовця.

Тема 11. Державна підтримка сімей в Україні

1. Державна сімейна політика: основні поняття.
2. Принципи та напрями державної сімейної політики в Україні.
3. Державна підтримка сімей із дітьми в Україні.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/Б/ОК17- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 6

4. Форми державної підтримки сімей із низьким рівнем доходів в Україні.

Тема 12. Державне пенсійне страхування та недержавні пенсійні фонди

1. Пенсія як соціально-економічна категорія.
2. Види пенсій та критерії їх призначення згідно з Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».
3. Державне та недержавне пенсійне страхування.
4. Сучасний стан та завдання реформування пенсійної системи України.

Тема 13. Теорія і практика соціальної роботи

1. Соціальна робота: сутність, мета, функції, об'єкти та суб'єкти.
2. Моделі соціальної роботи: зарубіжний та вітчизняний досвід.
3. Соціальний працівник як суб'єкт реалізації завдань соціальної політики.

Тема 14. Світові тенденції розвитку та реформування соціальної політики в Україні

1. Вплив глобалізації на формування соціальної політики.
2. Тенденції розвитку соціальної політики європейських держав.
3. Особливості формування соціальної політики в Україні

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Кредитні модулі	Змістові модулі	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Практичні	Самостійна робота
№1	Змістовий модуль 1. Теоретико-правові аспекти соціальної політики держави				
	Тема 1. Соціальна політика як функція державного управління	6	2	-	4
	Тема 2. Історичні аспекти розвитку уявлень щодо соціальної політики, її механізму та завдань	6	2	-	4
	Тема 3. Суспільство, соціальна політика та соціальна держава	8	2	2	4
	Тема 4. Організаційно-правові аспекти соціальної політики в Україні	6	2	2	2
	Тема 5. Планування і фінансування розвитку соціальної сфери	4	2	-	2
	МКР №1	2	X	2	X
	Разом змістовий модуль 1	32	10	6	16
№2	Змістовий модуль 2. Практичні аспекти реалізації соціальної політики в Україні та світі				
	Тема 6. Соціальний захист людини як система	6	2	-	4
	Тема 7. Соціальний захист економічно активного населення	8	2	2	4
	Тема 8. Форми захисту соціально вразливих категорій населення	10	4	2	4
	Тема 9. Правові засади та основні складові соціального захисту інвалідів	6	2	-	4
	Тема 10. Правовий статус та соціальний захист ветеранів	6	4	-	2
	Тема 11. Державна підтримка сімей в Україні	4	2	-	2
	Тема 12. Державне пенсійне страхування та недержавні	4	2	-	2

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/Б/ОК17- 2023	
	Екземпляр № 1			Арк 11 / 7	
	пенсійні фонди				
	Тема 13. Теорія і практика соціальної роботи	6	2	2	2
	Тема 14. Світові тенденції розвитку та реформування соціальної політики в Україні	6	2	2	2
	МКР №2	2	X	2	X
	Разом змістовний модуль 2	58	22	10	26
	РАЗОМ	90	32	16	42

5. Теми семінарських (практичних) занять

Назва	Кількість годин
Тема 3. Суспільство, соціальна політика та соціальна держава	2
Тема 4. Організаційно-правові аспекти соціальної політики в Україні	2
Модульна контрольна робота №1	2
Тема 7. Соціальний захист економічно активного населення	2
Тема 8. Форми захисту соціально вразливих категорій населення	2
Тема 13. Теорія і практика соціальної роботи	2
Тема 14. Світові тенденції розвитку та реформування соціальної політики в Україні	2
Модульна контрольна робота №2	2
РАЗОМ	16

6. Завдання для самостійної роботи

Передбачається, що в період вивчення дисципліни студент самостійно розв'язує домашні завдання, вивчає матеріал курсу в процесі підготовки до практичних занять та семінарів, а також в цілому перед сесією. Частка самостійної роботи при вивченні навчальної дисципліни становить: для денної форми навчання – 47% (42 год).

Протягом вивчення дисципліни студенти самостійного готують доповіді та презентації за темами з рекомендованого переліку питань для самостійного вивчення або за самостійно обраною темою, узгодженою з викладачем.

7. Індивідуальні завдання

1. Формування словника термінів з питань формування та реалізації соціальної політики.

2. Виконання індивідуального науково-дослідного завдання спрямоване на закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок з дисципліни «Соціальна політика». Завдання виконується протягом опрацювання тем змістового модуля 1 та 2.

Зміст індивідуального науково-дослідного завдання полягає у проведенні поглибленого дослідження за обраною темою, узагальненні його результатів та їх оформленні у вигляді презентації, а також у захисті з демонстрацією за допомогою мультимедійних засобів.

Тематика науково-дослідного завдання стосується найбільш актуальних питань розвитку системи соціального захисту в Україні, становлення та реалізації соціальної політики в країнах Європи та сприяє набуттю практичних навичок узагальнення, систематизації інформації, аналізу статистичних даних та формування висновків за результатами проведених робіт. Отже, студент самостійно обирає країну Європейського Союзу, проводить дослідження особливостей соціальної політики цієї країни, позитивного

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/Б/ОК17- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 8

досвіду використання окремих її механізмів для забезпечення соціального захисту громадян та здійснює порівняння із різними аспектами реалізації соціальної політики в Україні, формулюючи відповідні висновки.

8. Методи навчання

Для досягнення мети викладання дисципліни «Соціальна політика» необхідною є систематична навчально-пізнавальна робота студентів у формах: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, консультації, самостійна робота.

Заняття переважно проводяться у вигляді лекцій, найчастіше – проблемних лекцій та лекцій-диспутів; практичних занять – з використанням інтерактивних методів: бесіда, дискусія, проектна діяльність та робота в малих групах. На практичному занятті студенти презентують конкретну проблему, вчать дискутувати, аргументовано доводити свою точку зору; об'єктивно оцінювати власні знання й уміння.

Представлення результатів самостійної роботи студенти здійснюють за допомогою мультимедійних засобів, виконуючи презентації та інші види завдань, що дозволяють не лише закріпити знання, а й сформувати практичні навички пошуку й обробки інформації, визначення проблемного питання та шляхів його вирішення.

9. Методи контролю

Контроль складається з поточного контролю виконання студентами самостійної роботи та модульного контролю, контролю виконання індивідуальних завдань та семестрового контролю.

Модульний контроль здійснюється шляхом перевірки графіку відвідування студентами лекційних та практичних занять та опрацювання відповідного матеріалу (у випадку пропуску занять), перевірки домашніх завдань, усного та письмового опитування і завершується написанням модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання модульного контролю*

Форма контролю	Максимальна кількість балів
Всього за блок змістовних модулів 1	35
– перевірка домашніх завдань	2,5
– оцінювання відвідування	2,5
– усні опитування	5
– письмові опитування	5
Модульна контрольна робота № 1	20
Всього за блок змістовних модулів 2	47
– перевірка домашніх завдань	4,5
– оцінювання відвідування	4,5
– усні опитування	9
– письмові опитування	9
Модульна контрольна робота № 2	20

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Правильна відповідь на тестові завдання	0,5 балів
Кількість тестових завдань	40

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/Б/ОК17- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 9
Максимальна кількість балів		20

Семестровий контроль здійснюється шляхом складання екзамену.

1. Оцінювання якості засвоєння дисципліни за всіма видами навчальних занять проводиться без участі студента на підставі усіх попередніх модульних контролів, що передбачені навчальним планом шляхом визначення середньозваженого балу (округленого до сотих) результатів модульних контролів.

2. Загальна кількість балів та результати семестрового контролю доводяться до відома студента. При проведенні підсумків семестрового контролю необхідно враховувати наступне:

– у разі, якщо студент погоджується з результатом контролю, відповідна кількість балів та оцінка (за національною шкалою та шкалою ECTS) виставляються у відомість;

– у разі, якщо студент отримав від 0 до 59 балів, то у відомість за національною шкалою виставляється оцінка “незадовільно” (“F” та “FX” відповідно до шкали ECTS);

– у разі, якщо студент, який отримав позитивну оцінку за результатами модульного контролю, має бажання підвищити результати семестрового контролю, то він складає екзамен зі всього курсу під час сесії (за розкладом), результати якого виставляються у відомість.

Шкала оцінювання

За шкалою	Бали	Екзамен
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Добре
C	74-81	
D	64-73	Задовільно
E	60-63	
FX	35-59	Незадовільно
F	0-34	

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота																Інд. завд.	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2											
T1	T2	T3	T4	T5	МКР 1	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	МКР 2	18	100
3	3	3	3	3	20	3	3	3	3	3	3	3	3	3	20		

11. Рекомендована література

Базова література:

- Внукова Н., Кузьмінчук Н. Соціальне страхування. Кредитно-модульний курс. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 412 с.
- Історія та теорія соціальної політики України: Навч. посібн. / за ред.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/Б/ОК17- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 10

А.О. Ярошенко. К., НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 289 с.

3. Квасницька Р.С., Доценко І.О. Соціальне страхування: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Друкарня Рута, 2019. 355 с.

4. Марич М.Г. Соціальне страхування: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2022. 176 с.

5. Система соціального захисту в Україні : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. О. О. Матрос. Умань : Візаві, 2021. 175 с.

6. Соціальна політика: навч. посібник / за заг. ред. Пічи В.М., Турчин Я.Б. Львів: Новий світ, 2018. 318 с.

Додаткові джерела:

1. Закон Верховної Ради України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» №2811-12 від 21.11.1992р.). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2811-12>.

2. Закон Верховної ради України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» №2109-14 від 16.11.2000 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2109-14>.

3. Закон України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» №250 від 24.02.2003 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>

4. Закон України «Про основні засади молодіжної політики» від 27.04.2021 № 1414-IX. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text>

5. Міжвідомчий Наказ Міністерства соціальної політики України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства фінансів України, Державної служби статистики України, Національної Академії Наук України «Про затвердження Методики проведення моніторингу та оцінювання ефективності програм соціальної підтримки населення» № 1396/1272/730/243/528 від 01.09.2017 р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1191-17/print1509616126540122>

6. Оцінка ефективності програм соціальної підтримки за даними спеціального опитування населення / Черенько Л.М., Полякова С.В., Шишкін В.С., Заяць В.С., Когатько Ю.Л., Васильєв О.А. Реут А.Г., Клименко Ю.А.; Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи. Електронне видання. Київ, 2020. URL: https://www.idss.org.ua/arhiv/mono_rate.pdf.

7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива» №848 від 21.10.1995 р. (остання редакція від 1.06.2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-95-%D0%BF#Text>

8. Соціальне відторгнення, нерівність та бідність дітей / Черенько Л.М., Полякова С.В., Шишкін В.С., Реут А.Г., Васильєв О.А., Когатько Ю.Л., Заяць В.С., Клименко Ю.А.; Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи. Електронне видання. Київ, 2021/ URL: [https://www.idss.org.ua/arhiv/Монографія_БІДНІСТЬ_ДІТЕЙ%20\(PDF\).pdf](https://www.idss.org.ua/arhiv/Монографія_БІДНІСТЬ_ДІТЕЙ%20(PDF).pdf)

9. Якість життя населення України та перші наслідки війни / Черенько Л.М., Полякова С.В., Шишкін В.С., Реут А.Г., Крикун О.І., Когатько Ю.Л., Заяць В.С., Клименко Ю.А.; Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/053.00.2/Б/ОК17- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 11

Електронне видання. Київ, 2023. URL:
https://www.idss.org.ua/arhiv/Монографія_якість.pdf.

Інформаційні ресурси:

1. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Кабінет міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
5. База нормативних актів України. URL: <http://zakon.nau.ua>
6. Офіційний бюлетень поточного законодавства України. URL:
<http://ovu.com.ua/articles>
7. Українське законодавство та правові інформаційні. URL:
<http://www.liga.net>
8. Національна бібліотека ім. Вернадського URL:
<http://www.nbuv.gov.ua/portal>
9. Електронна бібліотека Державного університету «Житомирська політехніка» <http://eztuir.ztu.edu.ua/>